

DONES DAVANT LA GUERRA

CONFLICTE ARMAT I PROMOCIÓ
DE LA PAU SOSTENIBLE
AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

DOSSIER D'INCIDÈNCIA

*Una manifestant es troba entre el fum durant
una protesta a la frontera entre Gaza i Israel.*

*Gaza, Palestina, 2018.
©Samar Abu Elouf*

ENTITAT

Creu Roja a Catalunya amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

ÀMBIT TERRITORIAL

Sensibilització: Catalunya

Anàlisi/Investigació: Bòsnia i Hercegovina, Burkina Faso, Colòmbia, Kosovo, Montenegro, Palestina, Sàhara Occidental, i Ucraïna.

Període de la campanya: 2023 - 2025

1

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

Dones davant de la guerra és una campanya de Creu Roja a Catalunya que compta amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, a través de la qual es pretén despertar la consciència crítica de la ciutadania en relació amb la vulneració de drets a què s'enfronten les dones i les nenes en el marc dels conflictes armats.

Amb aquesta finalitat present, la campanya proposa un recorregut pels diferents rols que les dones i les nenes desenvolupen en el marc dels conflictes armats, mitjançant un estudi, una exposició fotogràfica i un curtmetratge documental que posen el focus en cinc territoris concrets: Colòmbia, Sàhara, Palestina, Ucraïna, Bòsnia i Hercegovina i Kosovo.

A partir de les diferents històries de vida compartides, dones provinents de territoris aparentment llunyans evidencien l'existència de punts plurals de connexió en les seves preocupacions i experiències, i posen en relleu com la desigualtat basada en gènere té impactes similars en diferents cultures i contextos.

L'exposició també recull les principals actuacions de Creu Roja en contextos de conflicte, així com les principals normes del Dret Internacional Humanitari (DIH), les quals estableixen límits als conflictes armats, i protegeixen les dones i nenes de manera particular.

1 PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

Per a la Creu Roja, la difusió del Dret Internacional Humanitari és un compromís i una responsabilitat, com a eina per protegir les víctimes i limitar les conseqüències humanitàries als més de 120 conflictes registrats pel Comitè Internacional de la Creu Roja.

El projecte “Dones davant la guerra” situa l'accés a la seguretat, la protecció i els drets socials com un eix fonamental per garantir la dignitat humana. En coherència amb l'enfocament de seguretat humana impulsat per les Nacions Unides, i en particular l'agenda “**Dones, Pau i Seguretat**” (DPS) establerta per la Resolució 1325 del Consell de Seguretat al 2000, com a crida als estats membres de l'ONU a incorporar les dones en temes de pau i seguretat a través de Plans d'Acció Nacionals.

Aquesta destaca que la protecció no pot limitar-se a l'absència de violència directa, sinó que ha d'incloure l'accés efectiu als mitjans de subsistència, als serveis bàsics, a la justícia i a l'acompanyament institucional. Malgrat això, la falta d'accions concretes per part dels governs locals en la implementació de polítiques públiques relacionades i la falta de finançament limiten els avanços en els objectius de l'agenda, dificultant l'eliminació de les barreres estructurals que obstaculitzen el ple accés als drets de les dones en aquests contextos.

1 PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

El paper de les dones dins dels conflictes armats, com altres qüestions en relació amb les dones, ha estat durant molts anys a l'ombra de l'interès de la societat. Però els conflictes armats no són neutres en gènere.

Les dones i nenes són víctimes de violacions, segrest, reclutament i ús com a eines de guerra, violències que interseccen amb altres vulnerabilitats i limiten la protecció dels seus drets.

Si més no, les dones prenen papers actius com a constructores de pau, com a agents legítims i de confiança a les seves comunitats, responent a les tensions creixents.

2 RESULTATS

Aquest dossier s'ha elaborat a partir dels resultats de diferents línies de projecte:

1

A NIVELL DE RECERCA

Un estudi acadèmic

2

A NIVELL DE SENSIBILITZACIÓ

Un vídeo documental
i una exposició

3

A NIVELL DE FORMACIÓ

Un curs a l'aula oberta
de Creu Roja i una formació
per a agents de sensibilització

4

A NIVELL D'INCIDÈNCIA

Aquest dossier

1. ESTUDI (RECERCA)

1.1 METODOLOGIA

L'estudi de "Dones davant la guerra" s'ha elaborat mitjançant un grup de treball, format per persones treballadores i voluntàries de la Creu Roja Catalunya, formades en les àrees de Dret Internacional Humanitari i psicologia, entre d'altres. A més, compta amb el testimoniatge de dones dels diferents països, i entrevistes a professionals del món de la cooperació i els drets humans, com ara: Carlos Batallas (Comitè Internacional de la Creu Roja i Centre d'Estudis de Dret Internacional Humanitari de la Creu Roja Espanyola), Catalina Buitrago (d'UNICEF Colòmbia), Helena Cardellach (Metges Sense Fronteres), i María Solanas (ONU-Dones).

Per elaborar els arguments de l'estudi, s'han aplicat els següents mètodes:

- La sistematització de les dades vinculades a la protecció, l'accés als drets i la vulnerabilitat estructural.
- La traducció dels resultats acadèmics a un llenguatge operatiu d'incidència política.
- La incorporació dels testimonis, construïts a partir de patrons recurrents identificats a l'estudi.

2

RESULTATS

1.2 PATRONS ESTRUCTURALS

A partir de l'estudi de Dones davant la guerra s'identifiquen els següents patrons:

El sistema patriarcal ha anat institucionalitzant-se de manera progressiva,

desenvolupant estructures per la subordinació de les dones mitjançant lleis, normes, patrons culturals i pràctiques econòmiques.

Existeix una bretxa entre el discurs normatiu i la pràctica administrativa.

2

RESULTATS

1.3 INCIDÈNCIES ESTRUCTURALS DETECTADES

INCIDÈNCIA 1

Accés formal als drets sense garantia real

Els drets són reconeguts formalment però no van acompanyats de mecanismes reals d'implementació.

Es veuen afectats els drets a: la vida, la llibertat, la seguretat, la dignitat; no ser sotmès a tortures, ni penes o tractes cruels, inhumans o degradants; la igualtat i la no-discriminació; l'accés a la justícia i un judici just; la satisfacció dels drets econòmics, social i culturals per part de l'Estat d'on siguin membres, la cura especial de la maternitat i la infantesa, l'accés a l'educació, i els drets sexuals i reproductius.

Impacte:

- Desprotecció prolongada
- Dependència de xarxes informals i d'entitats socials
- Cronificació de la vulnerabilitat

INCIDÈNCIA 2

Dèficits d'implementació i coordinació institucional

L'estudi identifica la fragilitat o absència de marcs institucionals efectius com un factor clau de desprotecció. La manca de coordinació entre administracions i serveis genera buits d'atenció.

INCIDÈNCIA 3

Trasllat de responsabilitats a les persones i a les comunitat

Davant la debilitat institucional, l'estudi mostra com les persones afectades assumeixen tasques de gestió, mediació i cura que haurien de correspondre al sistema públic.

Aquestes dinàmiques reforcen les desigualtats existents i desplacen la responsabilitat de la protecció cap a les mateixes persones en situació de vulnerabilitat.

INCIDÈNCIA 4

Impacte sostingut en la salut mental i la cohesió social

La incertesa prolongada, les esperes administratives i la manca de respostes clares generen desgast emocional, ansietat i debilitament dels vincles socials.

2 RESULTATS

1.4 ALTRES RESULTATS

La violència contra les dones i les nenes és una de les violacions més generalitzades dels drets humans en el món, estesa en contextos de conflicte i post-conflicte armat.

- 736 milions de dones (una de cada tres), han experimentat violència física o sexual alguna vegada.
- Al 2021, 35 milions de dones van necessitar assistència humanitària i 29 defensores de drets humans van ser assassinades.

Encara persisteixen grans bretxes de gènere en la participació política:

- Entre 1992 i 2019, les dones van representar només el 13% dels negociadors, el 6% dels mediadors i el 6% dels signataris en processos de pau globals.
- L'any 2021, la representació de dones en les delegacions de parts en conflicte va ser del 19%.

- Les dones ocupen només el 9.8% de les direccions de Govern (19 països).
- El 50% dels estats membres de la ONU encara no han adoptat Plans d'Acció Nacional respecte l'Agenda de Dones Pau i Seguretat.

Només l'any 2025, 67 periodistes van ser assassinats a tot el món en el marc dels conflictes armats, gairebé la meitat (43%) a Gaza.

2

RESULTATS

1.5 BONES PRÀCTIQUES DELS PAÏSOS

Les subvencions a 83 organitzacions per a dones a Palestina, Burundi, l'Iraq, Níger, Filipines i Uganda porta 7,957 dones a participar en decisions sobre prevenció i resposta de conflictes i resposta. Així van:

- Evitar i resoldre 4,581 conflictes.
- Impactar directament a 14,457 persones (73% dones i nenes) i indirectament a 5 milions a nivell local.

A Ucraïna, + 4,500 dones han enfortit la seva capacitat i participació en la planificació humanitària, i han:

- Atès +27,000 dones i familiars amb refugi temporal, serveis psicosocials i legals i béns essencials.
- Evacuat i reubicat a 2,378 dones i les seves famílies de zones de conflicte.

Els processos de pau que inclouen dones com a signatàries, mediadores o negociadores augmenten en un 20% la seva probabilitat de durar almenys dos anys.

2

RESULTATS

Al Tribunal Penal Internacional per l'antiga Iugoslàvia les dones van:

- Liderar la documentació de violacions, organització i participació en judicis en matèria de la violència de gènere com a crim de guerra.
- Advocar per reformes post-conflicte que asseguressin la inclusió de la perspectiva de gènere, particularment promouen l'educació per la pau sostenible.

1.6 BONES PRÀCTIQUES DEL MOVIMENT DE LA CREU ROJA

A CENTRES DE SALUT:

Més de 17.000 dones han rebut atenció prenatal, i més de 10.000 han donat a llum en centres recolzats pel CICR. A Palestina, s'ha obert un hospital de campanya de 60 llits per donar suport a la Mitja Lluna Roja Palestina davant les grans necessitats sanitàries de Gaza.

BUSCA DE FAMILIARS DESAPAREGUTS:

L'Agència Central de Cerques del CICR, amb més de 500 especialistes, treballa amb les Societats Nacionals per localitzar persones desaparegudes. En aquest context, les dones tenen un paper clau en la cerca, la denúncia i la incidència davant les institucions.

VIOLÈNCIA SEXUAL

Es proporciona atenció clínica i psicològica a les supervivents, així com accions de prevenció i documentació. També s'ofereix suport econòmic per a la recuperació i es promou l'enfocament PGI (Protecció, Gènere i Inclusió), centrat en les persones afectades.

MIGRACIÓ FORÇOSA

Es presta assistència humanitària en rutes migratòries per cobrir necessitats bàsiques, facilitar la integració i reduir riscos. Es documenten els casos per a les autoritats i es distribueixen aliments, aigua i materials essencials. També s'impulsen projectes d'ingressos i formació adaptada.

DONES VÍCTIMES DE RESTES D'EXPLOSIUS

El CICR assisteix les víctimes de conflictes amb armes explosives i promou el compliment del Dret Internacional Humanitari. Es garanteix l'accés equitatiu de les dones a programes de rehabilitació i ajudes tècniques, i es fomenta la formació de personal femení.

2 RESULTATS

2. DOCUMENTAL I EXPOSICIÓ (SENSIBILITZACIÓ)

Materialització en un espai vivencial (vídeo documental i exposició fotogràfica) itinerant per instituts d'educació secundària i la societat civil (Miami Platja, Montserrat, El Vendrell, Hospitalet de Llobregat, Lleida, Terrassa, Sant Joan Despí, Cerdanyola, Salou i Manresa).

Valoracions:

- Eina de reflexió.
- Importància de posar de relleu el paper de la dona en l'actual context de creixents conflictes amb efectes civils.
- Més del 92% dels assistents han entès millor el paper de les dones en els conflictes armats.
- Més del 78% asseguren que continuaran formant-se en la temàtica.
- Necessitat d'impulsar més activitats similars: presencials i amb testimonis de primera mà.

2 RESULTATS

3. FORMACIÓ

Mitjançant els resultats de l'estudi, s'ha creat una formació en línia basa en l'estudi disponible a tots els públic i de manera gratuïta a l'aula oberta de Creu Roja. De la mateixa manera es va realitzar una formació presencial dirigida a agents de sensibilització.

3 CONCLUSIONS | REFLEXIONS

Els conflictes armats provoquen una ruptura profunda de les estructures familiars, comunitàries i institucionals.

Així les dones:

- Es responsabilitzen de tasques de cura, subsistència i gestió col·lectiva.
- Contribueixen a l'adaptació estructural de les comunitats.
- Desenvolupen capacitats de lideratge informal, organització comunitària i mediació social.
- Són reconegudes com a actors clau en l'organització de la vida quotidiana i en la reconstrucció de vincles socials afectats per la violència, el desplaçament i la pèrdua.
- Limiten la fragmentació social mitjançant la transmissió de memòria, la reconstrucció de xarxes de suport, i resolució de conflictes.

La manca d'accés als drets constitueix un problema estructural, amb conseqüències i la protecció efectiva només serà possible mitjançant una acció pública coordinada, sostinguda i centrada en les persones.

4 RECOMANACIONS

ES RECOMANA A TOTS ELS TITULARS D'OBLIGACIONS:

- Avançar del reconeixement formal a la garantia material dels drets.
- Establir protocols clars i homogenis d'actuació.
- Reduir els terminis administratius i garantir respostes en temps raonables.
- Incorporar l'enfocament de drets humans i de seguretat humana en totes les polítiques públiques.
- Crear espais estables de diàleg amb les entitats socials i les persones afectades.
- Garantir la representació igualitària en espais de presa de decisions.
- Garantir apoderament legal i econòmic.
- Assegurar la correcta implementació de la normativa vigent.
- Proporcionar informació clara, accessible i comprensible.
- Detectar i prevenir situacions de desprotecció prolongada.
- Destinar més recursos, tan humans com materials, per a garantir l'especial protecció i participació de les dones en espais de negociació i de lideratge dins els contextos de conflicte armat.
- Enfocar les normes en la seva aplicació a terreny, i allunyar-se d'un enfocament burocràtic que estigui per sobre d'un enfocament centrat en les persones.

4 RECOMANACIONS

ES RECOMANA A LES ADMINISTRACIONS ESTATALS I AUTONÒMIQUES:

- Vetllar per la coherència del sistema de protecció social, amb un marc de suport sòlid pel marc legal, que apliqui les lleis de protecció a dones i nenes de manera efectiva.
- Millorar la recollida de dades i rendició de comptes dels plans d'accions nacionals en qüestió de dones, pau i seguretat, per assegurar l'assoliment d'objectius.
- Recopilar dades desagregades en gènere i formular polítiques basades en l'evidència obtinguda per abordar eficaçment les barreres d'accés a la justícia.
- Dotar els serveis públics dels recursos necessaris.
- Coordinar polítiques inter-departamentals amb enfocament de drets humans.
- Vetllar per la coherència del sistema de protecció social.

ES RECOMANA A LA COMUNITAT INTERNACIONAL:

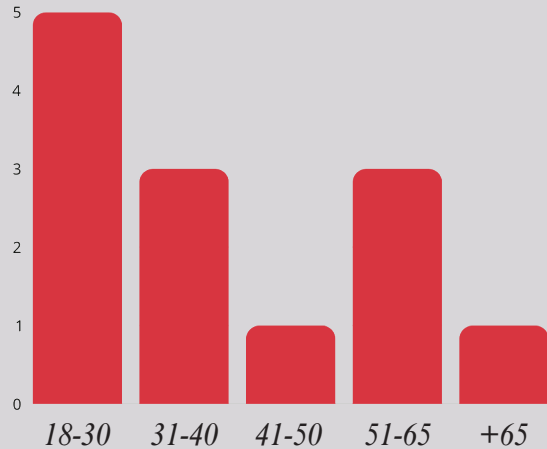
- Excloure els crims de violència sexual de les disposicions d'amnistia dels processos de resolució de conflictes.
- Assegurar la correcta implementació de la normativa vigent i garantir el compliment dels tractats internacionals ratificats.
- Ampliar esforços per incorporar la perspectiva de gènere en l'aplicació i interpretació del dret, articularment en dret internacional humanitari (DIH).
- Detectar i prevenir situacions de desprotecció prolongada.
- Crear xarxes de protecció per dones defensores de drets humans, periodistes, i sindicalistes en països afectats per conflictes és essencial.
- Adoptar mètodes feministes en l'assistència humanitària mitjançant programes de salut i drets sexuals i reproductius (SDSR).

ANNEXES

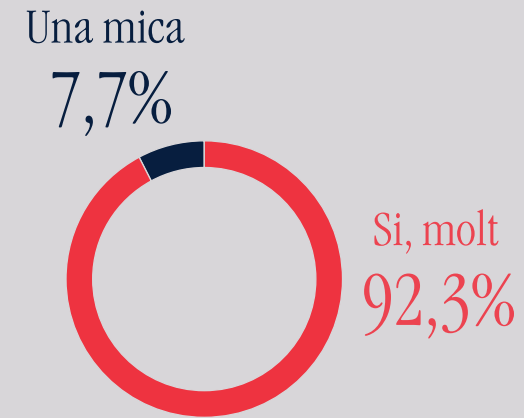

ENQUESTA VALORACIÓ DE L'ACTE DE TANCAMENT

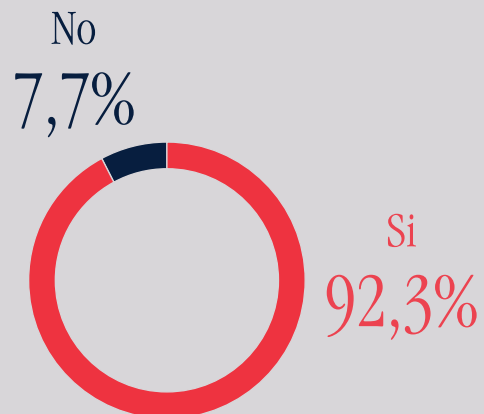
1) La teva edat està entre:

3) Creus que has entès millor el paper de les dones i nenes als conflictes armats i els diferents rols que poden tenir?

2) Coneixies la temàtica tractada a l'acte amb anterioritat? N'havies sentit a parlar?

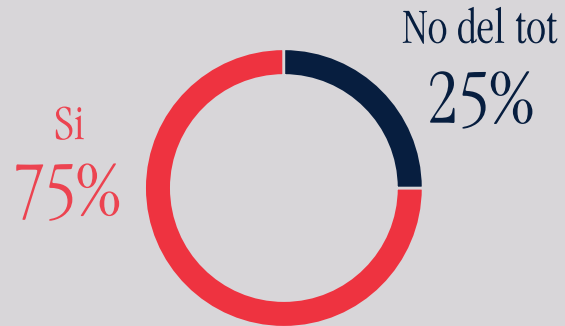

4) Penses que aquest tipus d'acte ha augmentat els teus coneixements sobre la vulnerabilitat que envolta les dones i nenes en contextos de conflicte i post-conflicte?

ENQUESTA VALORACIÓ DE L'ACTE DE TANCAMENT

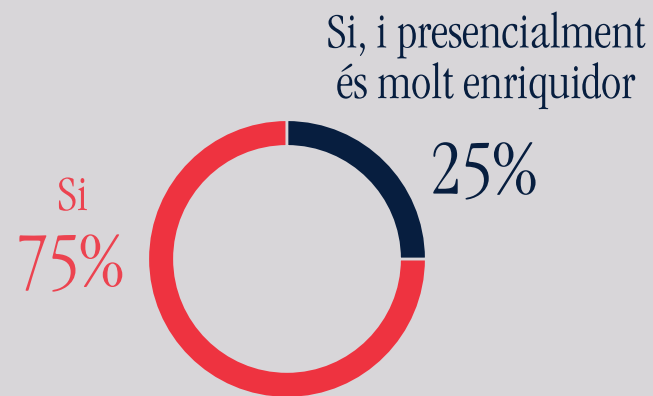
5) Creus que aquest tipus de format és l'adequat per transmetre la informació/missatge?

7) Penses que aquest tipus d'acte ha augmentat els teus coneixements sobre la vulnerabilitat que envolta les dones i nenes en contextos de conflicte i post-conflicte?

6) Creus que aquest tipus d'esdeveniments son importants?

ENQUESTA VALORACIÓ DE L'ACTE DE TANCAMENT

8) Quins aspectes destacaries com a més rellevants o impactants de la jornada del passat 16 de desembre?

La presència de les dones titulars de drets, em sembla molt important crear espais on elles siguin les que parlen

Sobretot van ser els testimonis de les dones que van patir directament els estralls de la guerra als seus respectius països...

Tenir l'oportunitat d'escoltar a dones compartint la seva experiència de primera mà

Quan van donar el seu testimoni les noies

El resum gràfic de la jornada

Els testimonatges de les dones activistes i la seva repercusió en el seu entorn comunitari

L'atac sexual com a forma de guerra i de trofeus guanyadors

Impacta molt tenir persones que parlin del seu cas personal

La presència de les dones testimonis

La pluralitat de dones de diferents cultures

La participació de les dones, les seves experiències

La preparació d'una jornada amb testimonis i relació propera amb el públic

RELATORIA GRÀFICA

DONES DAVANT LA GUERRA

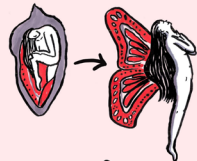
LES DONES COM A CONSTRUCTORES DE PAU

Sonia Hernández Carolina Matus

L'ESTUDI PARLA SOBRE LA **TRANSFORMACIÓ IDENTITÀRIA**

EN ESPAIS DE GUERRA ÉS POSSIBLE VEURE TRANSFORMACIONS

FALTA NORMATIVA EN RELACIÓ ALS DRETS DE LA DONA

EINES:

- 1 EDUCACIÓ
- 2 REFORMES LEGALS
- 3 ACCÉS A LA JUSTÍCIA

RISC D'EXCLOURE A LES DONES EN ELS PROCESSOS DE PAU:

- 1 ESTANCAMENT DEL PROCÉS DE PAU

- 2 REACTIVACIÓ DELS CONFLICTES ARMATS

EL PAPER DE LA CIUTADANIA:

COMPARTIR-HO

ELS JOVES SOM **EL PRESENT** NO EL FUTUR

EL TESTIMONIATGE

Aziza Brahim Irma Baralija Sihana Klisurica

LES DONES SÓN LES QUE PROPORCIONEN SEGURETAT ALS SEUS FILLS

i LES DONES SÓN FORTES! i SOM RESILIENTS! i SUPEREM LES ADVERSIATATS!

i CONSTRUÏM PAU

D'UNA GUERRA MAI EN SURT RES DE BO

JUDICI INTERNACIONAL A BOSNIA HERZEGOVINA

AGRAIR A LA XARXA DE DONES QUE EM VA DONAR SUPORT

TOTS PODEM FER ALGUNA COSA PER AJUDAR A CANVIAR EL MÓN

LES DONES SÓN LA COLUMNA VERTEBRAL DEL Poble SAHARAUÍ

POESIA I MÚSICA: FORMA PART DE LA IDENTITAT SAHARAUÍ

RELATORIA GRÀFICA

DONES DAVANT LA GUERRA

“Veure el patiment en les mares, la revictimització... des de llavors no ens cansem d'estar en espais públics... explicant la història dels joves assassinats. És el que ens manté en peus de lluita per a poder aportar la pau que necessita aquest país”

JACKELINE CASTILLO

El seu germà, Jaime Castillo, va desaparèixer i va ser assassinat com a "fals positiu"

“Nosaltres som les que construïrem la pau en aquest país”

CARMENZA LÓPEZ

Sobrevivent del conflicte armat i lideressa comunitària

“El paper que desenvolupa la dona dins dels processos, dins de la construcció de la pau, és un paper inmesurable”

NATALIA RIVERA

Ex guerrillera, signant de pau i lideressa comunitària a San Juan de Arama.

“Quan parlem entre nosaltres és com el nostre calendari: Abans i després de la guerra”

IRMA BARALIJA

Política, professora i activista per la democràcia a Bòsnia i Hercegovina

“Penso que la manera en que les dones i els infants són especialment objectius durant la guerra i el conflicte, és realment horrible. I sento que no en parlem prou d'això”

SARANDA BOGUEVCI

Parlamentària en l'Assemblea de Kosovo i supervivent a la massacre de Podujevo

“No conec res més admirable que la dona sahraui, és molt valenta. La dona sahraui treballa incansablement durant tot el dia, treballa sense importar les circumstàncies”

LJADRA MINT MABRUK

Coneguda com "La Poetessa del Fusell", va narrar la lluita i el dolor del poble sahraui

“Jo crec que el paper de les dones als campaments com a constructores de pau està a les diferents esferes de la societat sahraui”

AZIZA BRAHÍM

Cantant sahraui reconeguda i símbol de resistència pacífica

“Crec que al segle XXI tot hauria de resoldre's de manera pacífica, no mitjançant la guerra”

VALERIA BILENETS

Polícia ucraïnesa. Evacua persones civils i facilita el repartiment d'ajuda humanitària

“Havia d'estar sempre preparada perquè qualsevol cosa podia passar en qualsevol moment”

SUJOOD BASHIR JASSE SHIJAZE

Desplaçada forçosa d'origen palestí. Actualment resideix a Barcelona

“Si haguessin més dones que homes al govern, probablement els esforços se centrarien en la resolució pacífica de qualsevol conflicte”

YANA CHEPRAKOVA

Desplaçada forçosa d'origen ucraïnès. Actualment resideix a Barcelona

“Com planejar la vida de cara al futur? Jo penso que en primer lloc estem aquí per la protecció de la nostra filla”

MARYNA SEMEHEN

Desplaçada forçosa d'origen ucraïnès. Actualment resideix a Barcelona

“Als controls les assalten, les torturen i, àltimament les despullen. El tracte és humiliant cap a les dones”

ENAS FARES RASHIDI HAMAD

Desplaçada forçosa d'origen palestí. Actualment resideix a Barcelona

“Les guerres afecten greument a les dones ja que tenen la responsabilitat de protegir els seus fills”

ALAA ASHOUR

Desplaçada forçosa d'origen palestí. Actualment resideix a Barcelona

Visual line summary made by [connectingbrains*](#)

FOTOGRAFIES DE L'ACTE DE TANCAMENT

FOTOGRAFIES DE L'ACTE DE TANCAMENT

FOTOGRAFIES DE L'ESPAI VIVENCIAL EXPOSAT

Acte de presentació

Acte de presentació

Terrassa

Salou

“L'exposició i el documental et fan reflexionar i ara sóc conscient que hi ha bastantes dones per tot el món que pateixen tots tipus de violència”.

“Totes les noies protagonistes han sigut molt importants perquè veiem la vida des del seus ulls i crec que és molt important veure aquesta part d'elles”.

“L'exposició ha reflectit una situació que moltes vegades no és té en compte. És important exposar aquestes vulnerabilitats i situacions perquè dona peu a la conscienciació bastant gran per part de la ciutadana”.

FOTOGRAFIES DE L'ESPAI VIVENCIAL EXPOSAT

Cerdanyola del Vallès

Palau de la Música

“Em sembla que ara més que mai és necessari posar de relleu el paper de les dones en situacions de guerra. Sempre, malauradament, les dones surten les més perjudicades perquè sostenen la família, tal com s’ha dit al vídeo i s’ha vist reflectit a l’exposició. Elles sostenen tot el seu entorn. Una de les coses que ha dit una de les dones que ha sortit al vídeo és que segurament si depengués de les dones, no hi hauria guerra. I això és fundamental”.

“El reportatge ha sigut molt entranyable hi ha hagut moments que toquen la fibra. Se m’ha quedat, sobretot, del reportatge, un missatge i és queestic d’acord amb que si les dones estiguessin al govern, el món aniria d’una altra forma. Amb els temps que corren, és bo que les joves puguin veure i conscienciar-se de les conseqüències de la guerra i com d’important és la pau”.

“Valoraria la visita com a molt satisfactòria. És molt interessant i t’obre molt els ulls. Un aspecte a destacar és adonar-nos de com encara les dones lluitem en el nostre dia a dia i veure la realitat de l’exterior”.

FOTOGRAFIES DE L'ESPAI VIVENCIAL EXPOSAT

Miami platja

El Vendrell

Montserrat

“Ha sigut una experiència molt satisfactòria encara que ha sigut una mica dura. Però crec que moltes vegades és més fàcil que sigui dura perquè així entem de veritat el que està passant perquè moltes vegades no li donem la importància que té. Estem en una situació molt favorable en comparació amb altres persones i no veiem realment el que passa. Llavors aquestes xerrades fan que siguem conscients del que està passant realment”.

“Ho recomano perquè moltes vegades ho veiem des de fora, hi ha molts estigmes, i sobretot molts judicis cap a la gent que ve dels seus països d'origen cap aquí, però no veiem la realitat i tot el que porten darrere”

FOTOGRAFIES DE L'ESPAI VIVENCIAL EXPOSAT

Hospitalet de Llobregat (CAID)

EOI de Lleida

“La visita ha sigut la visió d’una realitat que en el nostre dia a dia no veiem però que està present. Estan molt presents les guerres i cada vegada la situació va anant a pitjor. Abans anaven a les guerres el militars i ara estem veients que hi ha més civils i nens afectats. Es veuen obligats a marxar del seu país d’origen per anar a buscar una vida millor. Al final busquen sobreviure i això és una realitat molt dura”.

“Veiem dones de diferents orígens que pateixen un problema comú”.

EOI de Lleida

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Sujood

La Sujood Bashir Jasser Shihaze, a la foto al costat del seu marit, el Basel Bassam Ahmed Salheya, té 33 anys, és mare de tres fills i originària de Palestina. Abans de l'inici de l'escalada de violència, la Sujood treballava com a comptable al seu territori d'origen, però va haver de deixar la seva feina degut a la inseguretat i les dificultats de mobilitat.

Va créixer en un context de conflicte, sense records feliços, únicament la por i el sofriment. La situació va empitjorar quan el seu germà va resultar ferit i la inseguretat que envoltava els seus fills va esdevenir insostenible, fet que la va portar a abandonar la seva llar. Després d'un llarg viatge, va arribar a Espanya amb la seva família, on afirma haver rebut un tracte amable i sentir-se segura.

Barcelona, 2025. ©Ana Valiño

“Soc la Sujood Bashir Jasser Shihaze, soc de Palestina. Tinc 33 anys, estic casada i tinc tres fills. Treballava com a comptable però vaig haver de deixar de treballar per culpa de la guerra, perquè era difícil traslladar-me de casa meva al meu lloc de treball. Degut als problemes que hi ha als controls militars i a les carreteres, teníem grans dificultats per desplaçar-nos. També és difícil deixar als meus fills al lloc on estan per que puguin anar a l'escola mentre jo estic a un altre lloc. Haig d'estar sempre preparada perquè qualsevol cosa pot succeir en qualsevol moment, haig d'estar llesta per recollir als meus fills de l'escola. Els portaré a casa perquè estiguin segurs ja que no hi ha seguretat, això significa que en qualsevol moment poden estar en perill. Haig d'estar preparada per qualsevol perill que puguin enfrontar.”

Generalment, les dones es veuen afectades pels conflictes, per exemple, a aquelles que han perdut els seus fills. I aquelles que han esperat vint anys fins que es van poder sotmetre a una fertilització in vitro per poder tenir un fill en aquest món i després, en un obrir i tancar d'ulls, el perds degut a un míssil, per exemple, o degut a una bala.

Quan anaven a l'escola, els fills d'una mare van tornar com a cadàvers. Estan morts. Perquè va haver-hi una invasió a l'escola i trets aleatoris. Sobre què vols que parlem? Sobre les noies universitàries que han de passar per controls i quan les assetgen, per exemple, a la barrera la van assetjar, les obliguen a treure's la roba, no les deixen vestir com volen i no respecten la seva privacitat. La dona és molt reservada. El patiment és greu, si segueixo parlant mai acabaria.”

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Irma

La Irma Baralija va néixer a la ciutat de Mostar i actualment és política, professora i activista per la democràcia bosniana, a més de membre de l'Ajuntament de la seva ciutat des de febrer de l'any 2021

Va esdevenir una figura pública l'any 2018, quan va portar al govern bosnià als tribunals per violar els drets humans, després que no se celebressin eleccions a la seva ciutat natal durant més d'una dècada, arran d'un estancament polític entre partits nacionalistes rivals. L'any 2019, el Tribunal Europeu de Drets Humans va fallar al seu favor a l'any següent es van celebrar eleccions locals.

Sarajevo, Bòsnia i Hercegovina, 2025. ©Ana Valiño

Samar

La Samar Abu Elouf és una fotògrafa i periodista d'origen palestí que ha guanyat diversos reconeixements pel seu treball centrat en la defensa dels drets humans, concretament, en el marc del conflicte palestí-israelià, mostrant la vida quotidiana a Gaza.

Desenvolupa projectes centrats en visibilitzar les dones a Gaza i els grans efectes que el conflicte ha tingut en les seves vides.

A la foto, la Samar treballant en una zona afectada de Gaza.

Gaza, Palestina, 2023. ©Amjad Al-Fayoumi

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Sihana

La Sihana Klisurica va néixer i va créixer en Mitrovica, però actualment viu a Pristina, on treballa en una organització cultural independent. Recorda la seva infància en Mitrovica com un temps feliç, ple de vida i cultura, amb records inesborrables com aprendre a nedar i muntar la seva primera bicicleta.

Durant la dècada dels anys 90, amb la pèrdua de l'autonomia de Kosovo i la implantació del règim repressiu de Slobodan Milošević, la Sihana va ser testimoni de com la vida es deteriorava per als albanesos en Kosovo, amb l'expulsió dels seus mestres de les institucions oficials, el col·lapse econòmic i la creixent violència. Malgrat ser una nena, va comprendre la por i la desesperació de la seva família mentre s'amagaven de la guerra.

L'any 1999, la seva família va ser forçada a abandonar la seva llar sota amenaça de mort. Van fugir en un tractor juntament amb altres persones cap a Albània, un viatge que va durar dos dies i mig. En arribar, la Sihana recorda la imatge de la seva tieta fent un gest de victòria, malgrat haver deixat enrere a gran part de la seva família. El trauma d'aquesta experiència, encara que compartit amb milers de persones, va marcar profundament la seva vida.

Durant anys, la Sihana va evitar creuar el pont que divideix Mitrovica entre el Nord serbi i el Sud albanès. Finalment, al desembre de l'any passat, va decidir enfrontar aquesta por i el va creuar amb el seu germà. Encara que buscava els records de la seva infància, es va adonar que tot havia canviat.

Mitrovica, Kosovo, 2025 ©Ana Valiño

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Ljarda

La Ljadra Mint Mabruk va néixer en Tiris i, després de fugir del Sàhara Occidental, va viure exiliada en els Campaments de refugiats sahrauís en la Wilaya del Aaiun, Bucraá, en el desert algerià.

Va ser sobrenomenada “La Poetessa del Fusell” pels seus poemes, que va compondre i recitar durant els primers anys del conflicte. A través dels seus versos, la Ljadra transmetia el patiment i les injustícies comeses contra el seu poble, relatant les dures batalles del conflicte i mantenint l'esperit de resistència tant en el front com en els campaments de refugiats.

Els seus poemes orals es van recitar al llarg de l'exili per a elevar els ànims de la població sahrauí. Algunes de les seves composicions van ser adaptades a cançons per la seva neta, l'Aziza Brahim, reconeguda cantant sahrauí. Entre aquestes, destaca “La terra vessa llàgrimes”, que parla dels sahrauís que van muntar el campament “Ggdeim Izik”, una de les primeres acampades per la reivindicació dels drets socials, que va ser desallotjada per les forces marroquines al novembre de l'any 2010.

Campaments de persones refugiades sahrauís, Algèria, 2018. ©Ana Valiño

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Gladys

La Gladys Acevedo visita el cementiri on està enterrat el seu fill, l'Edwin Carranza, qui va ser assassinat l'any 2012 durant el conflicte armat en el municipi d'Uribe, Meta.

Després de la mort del seu fill, la Gladys va caure en una profunda depressió, però va trobar forces per a continuar la seva lluita per la veritat i la justícia. Posteriorment, va decidir estudiar Dret per a entendre el sistema i poder desentranyar les circumstàncies que van causar la mort del seu fill.

A més, va fundar una organització per a visibilitzar els abusos del conflicte i promoure la reconciliació, sent un testimoniatge de resiliència i determinació. "El meu fill no era un heroi, era un ésser humà. I jo lluito per la veritat", afirma la Gladys, qui continua treballant per a la pau i la memòria a Colòmbia.

Bogotà, Colòmbia, 2024 ©Ana Valiño

Munira

La Munira Subasic és presidenta de la fundació "Mares de Srebrenica" i va perdre el seu fill, el Nermin, durant la guerra. Després d'anys de cerca, només ha pogut trobar dos dels seus ossos, que descansen en el Centre de Memòria Potočari

Encara que tenir una tomba on anar li proporciona consol, la Munira sap que moltes altres mares no han tingut aquesta sort, ja que no han trobat ni una sola resta dels seus fills. La fundació que lidera, formada per mares i familiars de les víctimes, treballa incansablement en la cerca de les persones desaparegudes i en la identificació de les restes humanes.

Seu de la fundació "Mares de Srebrenica", Sarajevo, Bòsnia i Hercegovina, 2025. ©Ana Valiño

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Wafaa

La Wafaa Abu Samaan, de 28 anys, estava embarassada de vuit mesos quan un míssil va caure a casa seva, a causa dels bombardejos israelians al Nord de la Franja de Gaza.

En aquell instant, la Wafaa va saltar per a protegir les seves dues filles amb el seu propi cos. La seva filla de cinc anys, la Maryam, va resultar ferida en l'abdomen, va patir l'amputació d'una part de la cama i diverses ferides més. La pròpia Wafaa va perdre un braç i una cama en l'explosió. Ha estat sotmesa a més de seixanta operacions. Ja lluitava contra el càncer i havia perdut al seu marit, que va morir al costat d'ella a l'atemptat.

“El meu marit i jo esperàvem amb impaciència l'arribada del Raafat. Havíem preparat una habitació especial per a ell i havíem decorat casa nostra per a donar-li la benvinguda. Però llavors van bombardejar casa nostra, van matar al meu marit i jo vaig perdre una cama i un braç”.

La seva altra filla, la Shahd, ferida al cap a la ciutat de Gaza, no va poder viatjar amb ella per a rebre tractament a l'estranger. La Wafaa espera reunir-se amb ella aviat.

Qatar, 2024 ©Samar Abu Elouf

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Maryna

La Maryna Semehen és de Lugansk, Ucraïna, i ha hagut de reconstruir la seva vida després de l'inici de la guerra al seu país. Als 39 anys, la Maryna va arribar a Catalunya amb la seva filla de 6 anys, deixant enrere una vida tranquil·la envoltada de la seva família. Diu que sempre recorda l'afecte de la seva àvia i els sopars familiars.

Després de fugir de la guerra i passar diversos mesos a Polònia, la Maryna va trobar refugi a Berga, on va començar un nou capítol, aprenent català i adaptant-se a un entorn totalment diferent. Amb estudis en lingüística i logística, continua treballant i lluitant per un futur millor per a la seva filla, mentre manté contacte constant amb el seu espòs i els seus pares, que encara són a Ucraïna.

Berga, Barcelona, 2025 ©Ana Valiño

Jadiya

La Jadiya Dat és una jove sahrauí nascuda en l'exili. Somia amb ser periodista per a lluitar contra l'opressió del seu poble i pels drets de les dones.

El Aaiun, Campaments de persones refugiades sahrauis, 2018 ©Ana Valiño

RELATS DE LES PROTAGONISTES

Glenis

La Glenis és desplaçada forçosa i supervivent de violència sexual en el marc del conflicte armat a Colòmbia.

A la foto, abraça la seva filla i les seves netes a la porta de casa seva a Bogotà. Juntes han recorregut un llarg camí físic i emocional en el qual s'han prestat suport mutu per a poder transitar la tristesa generada per la pèrdua de familiars i la violència.

Bogotà, Colòmbia 2024 ©Ana Valiño

CONFLICTE ARMAT I PROMOCIÓ
DE LA PAU SOSTENIBLE
AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

DOSSIER D'INCIDÈNCIA

DONES
DAVANT LA
GUERRA